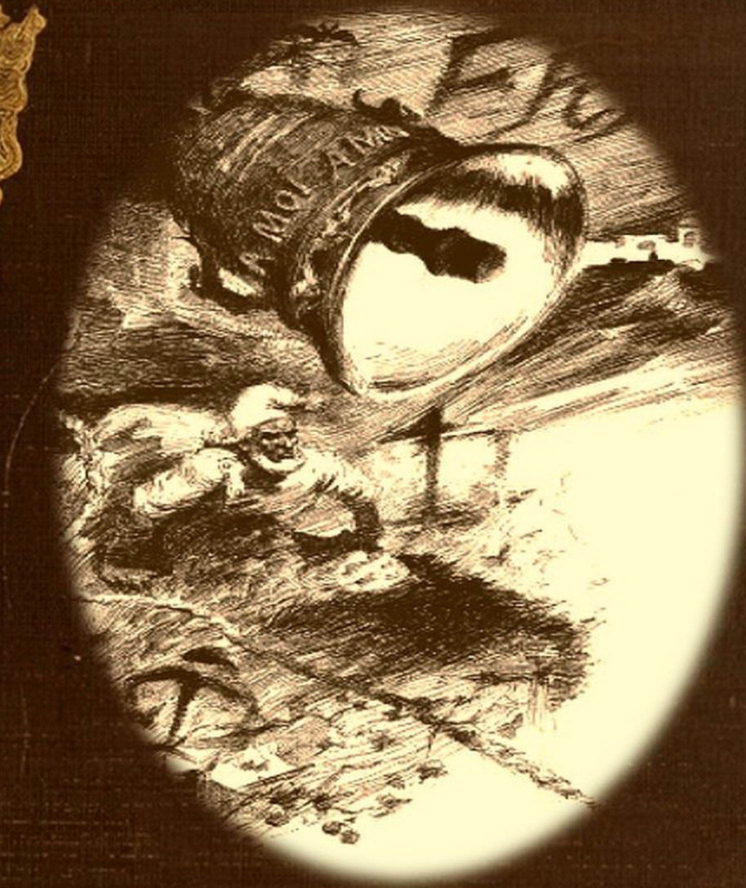
JULES VERNE

Frritt-Flacc

Jules Verne

Frritt Flacc

În Româneşte de
LauVoi

Adaptare după un text editat de Volker DEHS
Ilustraţii originale de George ROUX

V.2.0

Titlul original
JULES VERNE
FRRITT FLACC
1884

I

Frritt!... Este vântul, care s-a dezlănţuit.

Flacc!... Este ploaia care cade în torente.

Aceste rafale care au izbucnit ca nişte hohote curbau copacii de pe coasta Volsiniană şi se izbeau de versanţii munţilor din Crimma. De-a lungul coastei, marile roci erau încontinuu erodate de valurile acestei întinse mări Mégalocride.

Frritt!... Flacc!...

În partea de jos a portului se afla micul oraş Luktrop – câteva sute de case, cu turnuri verticale care îl apărau cât mai bine posibil împotriva vânturilor de pe mare, patru sau cinci străzi montane, mai mult nişte rigole stradale, pietruite, murdare de zgura aruncată de conuri vulcanilor din fundal.

Vulcanul nu era situat departe – spre Vanglor. În timpul zilei emana vapori de sulf, în timpul nopţii, izbucneau flăcări aproape la fiecare minut, iar magma se vărsa în mare. Ca un ecou, în Vanglor se auzeau de la o distanţă de 150 de kertzes[1], sirenele de la cabotinele, felzanele, verlicele sau balanzele, ancorate în portul Luktrop, a căror etrave se ridicau din apele mării Mégalocride.

Pe cealaltă parte a oraşului se înghesuiau ruinele din epoca crimmeriană. Apoi, o suburbie cu aspect arab, un casbah, cu pereţii albi, cu acoperişuri rotunde, terase

[1] Unitate locală de măsurare a distanţelor. (N.T.)

devorate de soare – pavate cu bucăţi de piatră aruncate la întâmplare, arătând ca nişte adevărate zaruri, cu puncte ce par şterse sub patina timpului.

Printre acestea se remarca „Şase-Patru”, nume dat unei clădiri ciudate, cu şase porţi pe o parte şi patru de cealaltă parte.

Turnul unei clopotniţe domina oraşul – turnul pătrat de la Sf. Philfiléne, cu clopotele atârnând între pereţii coşcoviţi, pe care uraganele le puneau uneori în mişcare.

Semn rău. Deci, teama pătrundea în ţară.

Acesta este Luktrop, cu locuinţe împrăştiate, peste tot mărăcini şi buruieni, la fel ca în Bretania, doar că nu suntem în Bretania.

Suntem în Franţa? Nu ştiu. În Europa? N-are importanţă.

În orice caz, nu căutaţi oraşul Luktrop pe hartă – chiar şi în Atlasul lui Stiele.

II

Cioc!...

O lovitură uşoară s-a auzit în uşa îngustă de la „Şase-Patru” la colţul din stânga al străzii Messaglière.

Este o casă mai confortabilă, dacă acest cuvânt se poate folosi la Luktrop – una dintre cele mai bogate, dacă a câştiga anual câteva mii de fretzeri[2] înseamnă bogăţia.

Ca răspuns se auzi un lătrat sălbatic, în cazul că acest urlet poate fi asemuit cu lătratul unui câine. Apoi, o fereastră de deasupra uşii de la „Şase-Patru” se deschise:

— La dracu’. Cine e intrusu’! a spus o voce hodorogită.

O fetiţă rebegită de frig şi ploaie, înfăşurată într-o mantie uzată, întrebă dacă doctorul Trifulgas este acasă.

— Este sau nu este – acesta depinde!

— Am venit pentru tatăl meu, care este pe moarte!

— Unde este el pe moarte?

— Pe partea dinspre Val Karniou, la patru kertze de aici.

— Şi numele lui?

— Kartif Vort.

— Vort... Kartif, sărăntocu’?

— Da, dacă este doctorul Trifulgas...

— Doctoru’ Trifulgas nu este!

Şi fereastra se închise brusc, în timp ce vântul făcea – Frritts şi ploaia – Flacc, zgomote amestecate într-un vacarm asurzitor.

---

[2] Unitete monetară locală. (N.T.)

Un om dur, acest doctor Trifulgas. Fără milă, îngrijorat doar de numerarul plătit în avans. Se spune că Hurzof, bătrânul lui câine – o corcitură de spaniel şi bulldog – ar fi avut inima mai bună decât el.

Casa „Şase-Patru”, era neprimitoare pentru cei săraci, se deschidea doar pentru cei bogaţi. De altfel, toate aveau un preţ stabilit: atât pentru o febră tifoidă, atât pentru congestie, atât pentru pericardită şi alte boli care medicii le inventau de-a valma. Dar pescarul de heringi Kartif Vort era un om sărac, dintr-o familie mizeră. De ce s-ar deranja doctorul Trifulgas şi mai ales într-o noapte ca asta?

— Doar pentru că m-a trezit, a şoptit el, culcându-se din nou, valorează deja zece fretzers!

După douăzeci de minute, ciocanul de fier lovi din nou uşa de la „Şase-Patru”.

Blestemând, doctorul s-a ridicat din patul lui, şi sprijinindu-se pe fereastră, a strigat:

— Cine-i acolo?

— Eu sunt soţia lui Kartif Vort.

— Pescarul de heringi din Val Karniou?

— Da, şi dacă refuzi să vii, va muri!

— Ei bine, eşti văduvă!

— Aici am douăzeci fretzers…

— Douăzeci fretzers, pentru a merge la Val Karniou, patru kertses de aici! Ce să zic…! La dracu’…

Şi fereastra se închise.

„Douăzeci fretzers! Frumoasă afacere!” Risca o răceală sau un junghi pentru douăzeci de fretzers, mai ales că ziua următoare era aşteptat la Kiltreno de bogatul Edzingov, gutosul, care îi plătea câte cincizeci de fretzers de vizită! Cu această perspectivă plăcută, doctorul Trifulgas adormi din nou, mai greu decât înainte.

IV

Frritt!... Flacc...

Şi apoi... Cioc!... Cioc!... Cioc!...

O rafală a însoţit de data aceasta cele trei lovituri de ciocan, lovite de o mână mai fermă. Doctorul era adormit. S-a trezit, dar cu ce stare de spirit! A deschis fereastra, uraganul l-a lovit ca o rafală de gloanţe.

— Asta e tot pentru pescarul de heringi? Tot pentru acest mizerabil!

— Sunt mama lui!

— Ce-mi pasă, mamă, soţie şi fiică muriţi cu el!

— A avut un accident vascular cerebral!

— Hei! Să-şi vadă de treaba lui!

— Am nişte bani, a reluat bătrâna, de pe o casă care am vândut-o camondorului[3] Dontrup, pe strada Messaglière. Dacă nu vii, nepoata mea nu va avea tată, fiica mea nu va avea soţ, iar eu, nu voi avea niciun fiu!

Aşa a rostit cu vocea jalnică şi teribilă această bătrână, negândindu-se că vântul rece îi seca sângele din vene şi ploaia-i înmuia oasele trupului subţire!

— Un atac costă 200 de fretzers! răspunse fără milă în inimă Trifulgas.

— Noi avem doar 120!

— Bună seara!

Şi dădu să închidă fereastra.

---

[3] În original „camondeur” (fr.), anagrama de la „comandeur” - comandor. (N.T.)

Dar la o reflecţie, 120 fretzers pentru o oră şi jumătate de mers, plus o vizită de jumătate de oră, era cam şaizeci de fretzers pe oră – un fretzer pe minut. Un mic profit, dar nu de dispreţuit. În loc de a merge înapoi în pat, medicul alunecă în puloverul lui gros, îţi încălţă cizmele mari de cauciuc, se repezi la mantia de ploaie, îşi înfofoli capul, îşi puse mănuşile pe mâini, lăsă lampa aprinsă lângă Codexul lui, deschis la pagina 197, apoi, împingând uşa de la „Şase-Patru”, se opri în uşă. Bătrâna era acolo, sprijinindu-şi în băţul ei cei optzeci de ani de mizerie!

— O sută douăzeci de fretzers?

— Iată-i, şi Dumnezeu îţi va mai da o sută!

— Dumnezeu! Bani de la Dumnezeu! A văzut vreodată cineva ce culoare au?

Doctorul l-a fluierat pe Hurzof, care a luat un mic felinar în gură şi au pornit pe drumul spre mare. Bătrâna i-a urmat.

V

Ce vreme... Frritts... Flacc...!

Clopotele de la Sf. Philfilène s-au pus în mişcare din cauza furtunii! Semn rău! Bah! Doctorul Trifulgas nu era superstiţios, nu credea în nimic, nici măcar în cunoştinţele sale – cu excepţia banilor.

Ce vreme, dar de asemenea, ce drum! Pietricele, zgură, alge marine – alunecai ca pe sticlă. Nu era uşor, lumina lămpii pe care o ducea câinele Hurzof pâlpâia. Uneori, dinspre Vanglor izbucneau flăcări ca un foc de artificii, care se stingeau în mare. Nu ştim cu adevărat ce se află în partea de jos a acestor cratere de nepătruns. Poate că sufletele lumii interlope, care părăsesc planeta.

Medicul şi bătrâna urmau conturul golfului pe coastă. Marea era de culoare albă, ca un alb palid – un doliu alb. Cerul era brăzdat de linii fosforescente care păreau că se îndreaptă spre nişte cuiburi de licurici de pe plajă.

Torente de apă măturau la rândul lor drumul, iar ploaia lovea pavajul cu un zgomot ce amintea de o luptă cu baionetele.

Câinele se apropie de stăpânul său şi părea să spună: „Ha! O sută douăzeci de fretzers pentru ai pune într-o ladă! Aşa-i că am făcut o avere! Un alt pas pentru aţi cumpăra o vie! Un alt fel de mâncare la cină! Încă o gustare pentru credinciosul Hurzof! Din sângele bolnavilor ţi se rotunjeşte... punga ta!”

Deodată bătrâna se opri. Cu degetul tremurând arată în

umbră, o lumină roşiatică – căsuţa lui Kartif Vort, pescarul de heringi.

— Acolo este? zise doctorul.

— Da, spuse bătrâna.

— Harraouh! Haide Hurzof!

Dintr-o dată, dinspre Vanglor se auzi o detunătură şi se simţi agitaţie la poalele muntelui. Un fascicol de flăcări însoţit de funingine se ridică la zenit, acoperind norii. Doctorul Trifulgas căzu jos ca lovit. Înjurând se ridică, uitându-se în jur. Bătrâna nu mai era în spatele lui. Dispăruse pe jumătate într-o deschidere a solului, care creştea prin negurile plutitoare!

În ceea ce priveşte câinele, era încă acolo, stând pe picioarele din spate, ţinând în gura-i deschisă felinarul.

— Să mergem o dată! murmură doctorul Trifulgas. Omul ne-a promis o sută douăzeci de fretzers şi trebuie să-i câştigăm.

VI

Un fulger înfiorător brăzdă cerul la o jumătate de kertzer. Era un fulger ce anunţa moartea. Bătrâna arătă cu degetul. Se vedea bine casa pescarului de heringi.

Cu respiraţia şuierătoare în mijlocul Frritts, răzbind prin Flacc, în tumultul furtunii, doctorul Trifulgas mergea cu paşi grăbiţi. Avansa spre casa a cărei formă o vedea din ce în ce mai bine, izolată în mijlocul platoului. Curios, se părea că semănă cu casa „Şase-Patru” a medicului din Luktrop. Aceeaşi mică fereastră pe partea din faţă, deasupra uşii arcuite. Doctorul Trifulgas se grăbi sub rafalele de ploaie. Uşa era deschisă, o împinse, intră, iar vântul o închise brutal în spatele lui. Câinele Hurzof rămase afară lătrând la intervale regulate, ca şi cântăreţii de versete a unui psalm de „patruzeci de ore”[4].

Ce ciudat! Se părea că doctorul Trifulgas, rătăcindu-se, ocolind, s-a întors la casa lui. Dar nu, aici era Val Karniou, nu Luktrop. Cu toate acestea, era chiar şi micul coridor boltit, chiar şi cotitura scării de lemn, cu o rampă mare, uzată de frecarea mâinilor.

Urcă şi traversă coridorul. Pe sub uşă, strălucea slab o lumină ca la „Şase-Patru”.

Este o halucinaţie? Deschise uşa şi, în lumina vagă îşi recunoscu camera, canapeaua galbenă cu pătura uzată, îmbrăcămintea lădiţei în care urma să depună în siguranţă

[4] Psalmul *Quarante-Heures* se cântă repetat până la înmormântarea decedatului. (N.T.)

cei 120 de fretzers. Erau şi scaunul lui cu spetează din piele, masa cu picioarele răsucite, şi mai sus, în apropiere de lampa care abia pâlpâia, Codex lui, deschis la pagina 197.

— Oare ce am? murmură el. Ce se întâmplă?

Îl apucă frica. Pupilele i se dilatară, trupul i se contractă scurt. Simţi o transpiraţie de gheaţă pe pielea.

— Grăbeşte-te! Fără ulei, lampa se va stinge.

Muribundul... Da, e pe pat – un pat cu baldachin, cu perdele largi, închise cu un desen floral. Este posibil ca aceasta să fie patul mizerabilului pescar de heringi?

Cu o mână tremurândă, doctorul Trifulgas apucă perdelele şi le trase. Muribundul, cu capul scos de sub cuvertură, avea trupul rigid ca şi cum şi-a dat ultima suflare. Medicul se uită la el...

Ah! ce strigăt înfiorător scoase, ca un sinistru urlet de câine. Muribundul nu era pescarul de heringi Kartif Vort... ci doctorul Trifulgas... El fusese lovit de congestie, el însuşi! O apoplexie cerebrală cu acumulare de lichid în cavităţile creierului, cu paralizia corpului înspre partea opusă cavităţii unde s-a produs leziunea!

Da! El este cel pentru

care a fost chemat, cel pentru care i s-a dat o sută douăzeci fretzers! El, care cu inima împietrită a refuzat să-i trateze pe cei săraci, pe pescarul de heringi! El va muri!

Doctorul Trifulgas era ca un nebun. Se simţea pierdut. Accidentul se agrava cu fiecare minut. Nu mai funcţionau toate funcţiile vitale, iar bătăile inimii şi respiraţia se vor opri. Cu toate acestea, nu-şi pierduse în întregime cunoaşterea de sine!

„Ce să fac? Trebuie redusă masa de sânge din emisfera afectată!” Doctorul Trifulgas ar muri, dacă ezită.

...În acele zile, ca şi acum de altfel, bolnavilor de apoplexie li se lua sânge pentru a se reduce presiunea cerebrală.

Doctorul Trifulgas îşi apucă trusa, scoase o lansetă şi-o introduce în vena braţului sosiei sale de pe pat, dar sângele nu curgea. Îi făcu fricţiuni energice pe piept fără să se oprească. Îl ardeau picioarele, îl cuprinseră frisoane reci.

Apoi sosia sa se redresă, se luptară, într-o zbatere supremă...

...Şi doctorul Trifulgas, în pofida tuturor recomandărilor ştiinţei sale, muri în propriile sale mâini.

Frritt!... Flacc!...

VII

În dimineaţa următoare la casa „Şase-Patru”, s-a descoperit un trup mort – al doctorului Trifulgas. L-au pus într-un sicriu şi a fost dus cu mare pompă în cimitirul din Luktrop, ca mulţi alţii pe care el i-a trimis acolo.

În ceea ce-l priveşte pe bătrânul Hurzof, se spune că, din acea zi, el stă lângă mormânt, cu felinarul lui între lăbuţe şi latră a pustiu.

Nu ştiu dacă acestea sunt chiar aşa, dar lucruri ciudate se întâmplă în această ţară a Volsiniilor tocmai în apropiere de Luktrop!

De altfel, repet, nu încercaţi să găsiţi acest oraş pe hartă. Cei mai buni geografi nu au putut să cadă de acord asupra latitudinii sale – sau chiar a longitudinii.

SFÂRŞIT

